ष्टावेव भवति नान्यत्रासांनाय्यकदर्शेष्टौ पौर्णमासे वा · शाखाया वत्सापाकरणार्थत्वादसांनाय्यके च वत्सापाकरणाभावे शाखाया अभावात्तत्सम्बद्धस्य तस्या उत्पाद्यमानस्योपवेषस्याभाव एव युक्तः ।

उपधानाद्वोभयोः ॥१४॥ वा पूर्वपक्षनिरासे · उपवेषस्य कपालोपधानार्थत्वात् तस्य च ससांनाय्यके असांनाय्यके च कर्मणि भावादुभयत्रोपवेषो भवत्येव · ततश्च शाखाया अभावे वारणो भवति यतस्तं विना तेन प्राचोऽङ्गारानुद्धृतीत्यादि (१.२.१.४) न सिध्यति ।

वसोः पवित्रमिति (१.२) पवित्रमस्यां बध्नाति कुशौ ॥१५॥[1]

त्रिवृद्वा ॥१६॥ त्रिशलाकम् त्रीणि दर्भतृणानि[2] · हस्तप्रादेशमात्रं तु त्रिवृत्कृत्वा पवित्रकमित्यत्र त्रिवृत्त्रिशलाकमिति हेमाद्रिणाप्येवं व्याख्यातत्वात् · आपस्तम्बः त्रिवृद्दर्भमयं पवित्रं शाखायाꣳ शिथिलमवसजति मूले मूलान्यग्रेऽग्राणि न ग्रन्थिं करोतीति · नवभिस्त्रिगुणैः त्रिगुणमिति केचित् · वेण्याकारमिति केचित्[3] ।

यवाग्वाग्निहोत्रहोमः संनयतस्ताꣳ रात्रिम् ॥१७॥[4] संनयतः सांनाय्यं दुग्धदधिरूपं हविः कुर्वतो यजमानस्य तस्याममावास्यासम्बन्धिन्यां रात्रौ यवागूसंज्ञेन द्रव्येण अग्निहोत्रहोमः सायं प्रातर्भवति · तण्डुलैः शिथिलपक्वा[5] यवागूरित्युच्यते । असंनयतो न यवाग्वा होमनियमः · नापि चरू सांनाय्यालाभऽइति (२५.५.६) सांनाय्यस्थाने चरुकरणे । आपस्तम्बः स्वयं यजमानोऽग्निहोत्रं जुहोति अग्निहोत्रोच्छेषणमातञ्चनार्थं निदधातीति · पूर्वोपक्लृप्तेन दध्ना आतञ्चनानन्तरं यवागूशेषस्य दोहमध्ये प्रक्षेप उक्तोऽस्ति तदर्थमवशेषणम् ।

हुतऽउपसृष्टां प्रब्रूतादित्याह ॥१८॥[6]

प्रोक्ते द्यौरसीति (१.२) स्थाल्यादानम् ॥१९॥ दोग्धुरध्वर्युं प्रति उपसृष्टे-

---

१) द्वे साग्रे दर्भतृणे पवित्रं कर्तुं शाखायां बध्नाति · उपवेषपवित्रबन्धने शाखोपगूहनात्पूर्वमिति कर्कः पवित्रं कृत्वा शाखायां बन्धनमिति सम्प्रदायः Mahâd. २) From Ss. ३) कुशत्रयस्य रज्ज्वाकारं कृत्वा वा बध्नाति · वेणीमिति कर्कः · नवकुशवेणीमिति श्रीऽअनन्तः Mahâd. ४) तां रात्रिमिति वचनात्पक्षमध्ये अमावास्ये राजसूये न यवागूनियमः Karka. ५) ? पक्वाः २ ६) अग्निहोत्रे हुते वत्सेन संगतां गां मां प्रति ब्रूहि इति दोग्धारमाह Mahâd.